

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Verzonden per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

DATUM

3 mei 2023

KENMERK

B28042023BR

BETREFT

Voorhang aanwijzing
NZa t.a.v. Wlz

BIJLAGEN

-

CONTACT

Bianca Roos

TELEFOON

06 13204207

E-MAIL

broos@vgn.nl

Beste Leden van de vaste commissie,

Op 17 april heeft u de voorhang aanwijzing NZa t.a.v. Wlz ontvangen van minister Helder. In deze voorhang wordt het voornemen aangekondigd om besparingen die voortkomen uit het coalitieakkoord in de maximumtarieven te verwerken. Voor de gehandicaptensector is de besparing van 0,5% voor de maatregel meerjarig contracteren met budgetafspraken relevant. De VGN maakt ernstig bezwaar tegen dit voornemen.

Kern van het bezwaar is dat de inhoudelijke argumenten die in het coalitieakkoord worden aangevoerd als onderbouwing van de doelmatigheidswinst in de praktijk niet aan de orde zijn. Deze argumenten worden in de voorhangbrief dan ook niet genoemd. Het voornemen dat zijn oorsprong vindt in 2020 is daarmee een pure bezuiniging die in de huidige situatie van grote kostenstijgingen en andere bezuinigingen achterhaald is en leidt tot onaanvaardbare financiële risico's met alle gevolgen voor de (kwaliteit van) zorg aan mensen met een beperking van dien.

Wij gaan in deze brief in op de in het coalitieakkoord genoemde argumenten en de samenhang met andere bedreigingen. We verzoeken u om vragen aan de minister hierover op te nemen in uw schriftelijke inbreng voor 9 mei aanstaande.

Meerjarig contracteren leidt niet tot meer zekerheid

In het coalitieakkoord en het daaraan voorafgaande Zorgkeuzes in Kaart uit juli 2020 wordt de maatregel meerjarige contractering en de besparing die daarmee gepaard kan gaan onderbouwd met de volgende argumenten:

- **Meerjarig contracteren leidt tot meerjarige financiële zekerheid**
  - Hierdoor kunnen zorgaanbieders meer vast personeel aannemen, hetgeen goedkoper is dan flexibel personeel;
  - Hierdoor kunnen zorgaanbieders betere voorwaarden krijgen bij het lenen van geld.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

Wij betwisten dat meerjarig contracteren leidt tot meer financiële zekerheid. Er is in de Wlz immers geen sprake van een meerjarige budgetafspraken, maar van persoonsvolgende bekostiging. Dat wil zeggen dat er een tarief wordt afgesproken per prestatie, maar dat het uiteindelijke budget onzeker is. Dat is immers afhankelijk van de vraag welke en hoeveel prestaties worden geboden. Het meerjarig contracteren geeft een zorgaanbieder geen extra zekerheden over het volume. Daar komt bij dat zekerheden over de prijs, het tarief voor de prestaties, op dit moment ook niet te geven zijn. De tarieven in de gehandicaptenzorg worden per 2025 immers herijkt (zie ook hierna). Het is daarmee dan ook de vraag of het realistisch is te verwachten dat zorgaanbieders in deze onvoorspelbare tijd met vele bedreigingen en nieuwe tarieven in 2025 voor meerjarige afspraken met het zorgkantoor zullen gaan.

We betwisten ook dat zorgaanbieders meer vast personeel kunnen aannemen door het meerjarig contracteren. Zoals hierboven aangegeven leidt meerjarig contracteren niet tot grotere zekerheid over het te leveren volume en het tarief is de komende tijd onzeker vanwege de herijking. Los daarvan is de reden voor steeds meer inzetten van personeel niet in loondienst niet gelegen in de onzekerheid over het personeel dat nodig is (samenstelling en hoeveelheid), maar in het feit dat er onvoldoende vast personeel beschikbaar is.

Ook voor banken geeft meerjarig contracteren niet meer zekerheid (zie de redenering hierboven). Hier is dus geen winst te halen door meerjarig contracteren. Van belang is in dit verband het alarmerende signaal dat de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) bij brief van 27 maart aan de minister van VWS en de minister voor LZS afgaf: *“Wij zien de financiële resultaten van veel zorgaanbieders snel verslechteren vanwege de hoge energiekosten, inflatie, arbeidsmarkttekorten en aangepaste CAO’s, die vertraagd en slechts gedeeltelijk gecompenseerd worden. Deze ontwikkelingen kwamen ook aan de orde in een gezamenlijke bijeenkomst medio december bij de NZa. Als gevolg van die ontwikkelingen verwachten wij dat een aanzienlijk aantal zorginstellingen de boekjaren 2022 en 2023 zal afsluiten met een negatief resultaat. De consequentie daarvan kan zijn dat een aantal zorginstellingen niet aan de voorwaarden in de financieringsovereenkomst kan voldoen.”* Het is evident dat een budgetkorting de door de NVB geschetste onzekerheden niet doet afnemen. Ze nemen juist toe.

- **Minder inkoopgesprekken en daardoor lagere administratieve lasten in de inkoop**

Wij betwisten ook dit argument voor de korting. Er worden immers ook bij meerjarige contracten gesprekken over de voortgang en de verantwoording gevoerd. In de voorhang wordt bijvoorbeeld ook gesproken over een extra sturingsinstrument voor zorgkantoren doordat zij voorwaarden kunnen stellen aan een meerjarig contract. Zorgkantoren

zullen dan ook volgen of aanbieders aan deze voorwaarden voldoen, aanbieders moeten dat inzichtelijk maken. Wij zien niet dat dit leidt tot minder administratieve lasten.

Tarieven 2025 worden herijkt

De NZa is momenteel bezig met een kostenonderzoek om de tarieven voor de gehandicaptensector per 2025 te herijken. De minister vraagt de NZa om de herijkte tarieven 2025 te corrigeren (korten) voor deze maatregel. Voor de afspraken met zorgkantoren betekent dit dat er voor 2025 opnieuw afgewogen moet worden tot welke inkoopafspraken de nieuwe tarieven leiden. De zorgkantoren moeten immers reële tarieven afspreken, zo heeft de rechter in 2020 bepaald¹. Een meerjarige afspraak over de tarieven is daarmee nu ook niet mogelijk. De besparing/tariefskorting is in 2025 overigens twee keer zo hoog (0,8%) als in 2024.

Andere bedreigingen versterken de risico's

De financiële situatie van veel zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg staat onder druk. Er zijn veel bedreigingen zoals de grote kostenstijgingen als gevolg van inflatie en hoge energiekosten. De indexatie die de NZa toepast op de tarieven, is lang niet voor alle aanbieders afdoende om te compenseren voor gestegen (energie)kosten. Daarnaast is de druk op de arbeidsmarkt, net zoals in veel andere sectoren, enorm. Met name in de zorg voor de meest kwetsbare mensen met een beperking zijn zorgaanbieders genoodzaakt om steeds meer personeel niet in loondienst in te zetten. Vast personeel is onvoldoende te vinden. Dit leidt tot enorme kostenstijgingen. Ook voert de NZa in 2024 een korting door op de normatieve huisvestingscomponent, terwijl de bouwkosten en eisen voor duurzaamheid en daarmee gepaard gaande kosten alleen maar toenemen.

Samenvattend

De maatregel van meerjarig contracteren leidt niet tot meer zekerheden of enige kostenbesparing en is daarmee een pure bezuinigingsopdracht. In het licht van alles wat er verder op zorgaanbieders in de gehandicaptenzorg afkomt leidt dit tot onaanvaardbare risico's voor de kwaliteit van zorg aan mensen met een beperking.

Wij verzoeken u hierover vragen aan de minister te stellen. Hieronder vindt u enkele vragen die wij graag door de minister beantwoord willen zien.

Vragen aan de minister

- Welke inhoudelijke argumenten heeft de minister om deze besparing te rechtvaardigen?
- Kan de minister uiteenzetten hoe meerjarige contractering in een systeem met persoonsvolgende bekostiging (met inherente onzekerheid over het volume) in combinatie met een komende

---

¹ [Rechtbank verbiedt zorgkantoren om zeis over inkoop tarieven te halen | Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland \(vgn.nl\)](https://www.rechtbank.nl/vereninging-gehandicaptenzorg-nederland/vgn.nl)

tariefherijking in 2025 (ergo onzekerheid over de prijs) kan leiden tot meer zekerheden voor individuele zorgaanbieders?

- Deelt de minister de analyse dat de gestegen inzet van personeel niet in loondienst wordt veroorzaakt door de krapte op de arbeidsmarkt en het tekortschietende aanbod van personeel dat in loondienst wil werken? Als de minister deze analyse deelt, kan zij dan aangeven waarom meerjarig contracteren ertoe leidt dat meer personeel in loondienst wil werken?
- Kan de minister ingaan op het alarmerende signaal van de Nederlandse Vereniging van Banken in de brief dd. 27 maart en kan de minister uiteenzetten hoe een budgetkorting kan bijdragen aan het wegnemen van de zorgen van banken?
- Kan de minister concreet aangeven welke activiteiten in de sfeer van de administratieve lasten (contractering en verantwoording) voor een individuele zorgaanbieder komen te vervallen door de meerjarige contractering?
- Hoe verhoudt een korting op de tarieven zich met de rechtelijke uitspraak dat zorgkantoren reële tarieven moeten overeenkomen?
- Kan de minister in verlengde van bovenstaande ingaan op het risico dat deze maatregel bij zorgkantoren en uiteindelijk bij de rechter zal worden aangevochten door individuele zorgaanbieders?
- Hoe denkt de minister dat de sector de zorg doelmatiger kan organiseren met inachtneming van de relevante kwaliteitsstandaarden gezien alle andere kostenstijgingen en bedreigingen?
- Hoe ziet de minister de relatie tussen meerjarenafspraken en nieuwe tarieven in 2025?
- Wat gaat de minister doen aan de benarde financiële situatie waar steeds meer zorgaanbieders in terecht komen door deze bezuiniging en waardoor de kwaliteit en continuïteit van zorg in gevaar komt?

Mocht u naar aanleiding van deze brief meer willen weten over dit onderwerp dan zijn wij uiteraard van harte bereid u verder te informeren.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Theo van Uum', written over a horizontal line.

Theo van Uum
Directeur